

I n f o r m a c j a

o Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

---

Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie zwany w dalszym ciągu Instytutem:

- 1/ kształci nauczycieli dla potrzeb szkolnictwa specjalnego oraz wychowawców dla potrzeb placówek opiekuńczo-wychowawczych specjalnych,
- 2/ prowadzi badania naukowe w tym zakresie.

Instytut wydaje absolwentom dyplomy ukończenia wyższych studiów zawodowych w zakresie pedagogiki specjalnej równorzędne z dyplomami ukończenia wyższych studiów zawodowych w szkołach wyższych.

Obecna organizacja Instytutu została ustalona Zarządzeniem Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 1970 r. /Dz.Ura.Min.Ośw.i Szkoln.Wyż.nr A-8 poz.49/ w sprawie organizacji Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

W Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie zwanym dalej Instytutem tworzy się:

- 1/ Wydział Rewalidacji,
- 2/ Wydział Resocjalizacji,
- 3/ Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych,
- 4/ Studium Wychowania Fizycznego,
- 5/ Bibliotekę Instytutu

§ 2. 1. W skład Wydziału Rewalidacji wchodzi:

- 1/ Zakład Oligofrenopedagogiki
- 2/ Zakład Surdopedagogiki,
- 3/ Pracownia technicznych środków nauczania i diagnostyki dzieci upośledzonych umysłowo,
- 4/ Pracownia technicznych środków nauczania i diagnostyki dzieci głuchych i logopedii,

W skład Wydziału Resocjalizacji wchodzi:

- 1/ Zakład Resocjalizacji nieletnich,
- 2/ Zakład Profilaktyki Społecznej

Instytutem kieruje dyrektor Instytutu posiadający uprawnienia rektora szkoły wyższej.

W celu przygotowania pracowników pedagogicznych do pracy wychowawczo dydaktycznej z dziećmi i młodzieżą odchyloną od normy Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie prowadzi następujące formy studiów zawodowych w zakresie pedagogiki specjalnej:

1/ 3-letnie studia dzienne przeznaczone dla absolwentów liceów pedagogicznych. Studia te przygotowują studentów teoretycznie i praktycznie do nauczania i wychowania w szkołach podstawowych specjalnych określonego typu /upośledzonych umysłowo, głuchych, niewidomych, przewlekle chorych lub niedostosowanych społecznie / a w szczególności:

a/ do nauczania początkowego i wychowania w klasach I-IV szkoły podstawowej specjalnej oraz

b/ do nauczania w całej szkole podstawowej specjalnej /wklasach I-VIII/ jednego przedmiotu wybranego i studiowanego przez studenta,

2/ 2-letnie studia dzienne przeznaczone dla absolwentów studiów nauczycielskich zatrudnionych w szkołach podstawowych specjalnych prowadzone:

na I roku systemem studiów dziennych /stacjonarnych/

na II roku systemem studiów zaocznych.

Na studiach tych absolwenci studiów nauczycielskich otrzymują przygotowanie teoretyczne i praktyczne w zakresie pedagogiki specjalnej do nauczania w szkole podstawowej specjalnej określonego typu.

3/ 2-letnie studia w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej dla absolwentów studiów nauczycielskich nie posiadających praktyki pedagogicznej oraz dla czynnych wychowawców zakładów wychowawczych lub poprawczych podległych resortom sprawiedliwości, którzy posiadają dyplom studium nauczycielskiego. Studia te są prowadzone:

na I roku systemem studiów dziennych /stacjonarnych/

na II roku systemem studiów zaocznych

W czasie tych studiów absolwenci studiów ~~nauczycielskich~~ nauczycielskich otrzymują przygotowanie do prowadzenia zajęć

wychowawczych w placówkach wychowawczo-opiekunich specjalnych dla ~~mlodzieży~~ młodzieży społecznie niedostosowanej:

4/ 3-letnie studia zaoczne dla czynnych nauczycieli podstawowych szkół specjalnych absolwentów liceów pedagogicznych. W czasie tych studiów absolwenci otrzymują przygotowanie do nauczania i wychowania w szkole podstawowej specjalnej określonego typu a w szczególności:

a/ do nauczania początkowego i wychowania w klasach I-IV szkoły podstawowej specjalnej oraz

b/ do nauczania w całej szkole podstawowej specjalnej /w klasach I-VIII/ jednego przedmiotu wybranego przez siebie.

5. 2-letnie studia zaoczne dla czynnych nauczycieli podstawowych szkół specjalnych absolwentów studiów nauczycielskich. W czasie tych studiów absolwenci studiów nauczycielskich, pracujący w szkołach podstawowych specjalnych lub w szkołach zawodowych specjalnych otrzymują przygotowanie teoretyczne do nauczania w szkole specjalnej określonego typu.

6. 3-semestralne studia zaoczne przeznaczone dla czynnych nauczycieli szkół podstawowych którzy ukończyli Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej w okresie do roku 1970 włącznie lub studia nauczycielskie o kierunku "pedagogika specjalna" uzupełniają wykształcenie do poziomu określonego programem nauczania obowiązujących na wyższych studiach zawodowych w zakresie pedagogiki specjalnej prowadzonych na studiach dziennych w trzyletnim PIPS.

7. jednoroczne studia zaoczne dla sędziów sądów dla nieletnich. Na tym studium sędziowie sądów dla nieletnich uzupełniają swoje wykształcenie w zakresie pedagogiki specjalnej.

8. Ponadto w Instytucie działa:

a/ Komisja Egzaminacyjna do przeprowadzania egzaminów eksternistycznych w zakresie wyższych studiów zawodowych pedagogiki specjalnej dla czynnych nauczycieli i wychowawców szkół i zakładów specjalnych. Do egzaminu eksternistycznego mogą być dopuszczeni czynni nauczyciele

i wychowawcy, którzy uzyskali przygotowanie pedagogiczne w jednej z następujących uczelni:

- liceum pedagogiczne,
- studium nauczycielskie-
- PIPS do roku 1970 /włącznie/
- studium nauczycielskie o kierunku "pedagogika specjalna"
- szkoła wyższa

Kandydaci do egzaminu eksternistycznego składają egzamin uzupełniający zależnie od posiadanego wykształcenia do programu studiów wyższych obowiązującego na studiach wymienionych wyżej w punkcie 1 lub 2 i otrzymują analogiczne uprawnienia jak absolwenci tych studiów.

Obecnie Instytut dysponuje 38 pracownikami naukowo-dydaktycznymi etatowymi, w tym: 8 docentami, 5 doktorami. W ramach Wydziału Resocjalizacji pracuje: 3 docentów, 1 doktor, 2 starszych wykładowców, 2 starszych asystentów i 1 asystent. Instytut korzysta również na zasadzie zleceń ze stażej ~~przez~~ współpracy około 20 pracowników naukowych, w tym: 1 profesora i 3 docentów.

W roku akademickim 1971/72 w Instytucie Pedagogiki Specjalnej studiowało:

I. W ramach Wydziału Rewalidacji:

1. w zakresie oligofrenopedagogiki /problematyka upośledzonych umysłowo/- 581 osób
2. w zakresie surdopedagogiki /problematyka głuchych/ - 95 osób
3. w zakresie tyflopädagogiki /problematyka niewidomych/ - 28 osób
4. w zakresie pedagogiki terapeutycznej /problematyka przewlekle chorych/ - 105 osoby

R a z e m: 807 osób

II w ramach Wydziału Resocjalizacji: - 247 osób

B ą c z n i e na obu Wydziałach 1.062 osoby.

W ubiegłym roku akademickim w PIPS dyplom ukończenia studiów otrzymało około 150 absolwentów Wydziału Rewalidacji i około 70 absolwentów Wydziału Resocjalizacji. Jednocześnie Studium Zaoczne

dla sędziów sądów dla nieletnich obejmują obecnie 28 sędziów.

Absolwenci Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej otrzymują dyplomy ukończenia wyższych studiów zawodowych w zakresie pedagogiki specjalnej równorzędne z dyplomami ukończenia wyższych studiów zawodowych w szkołach wyższych. Dyplomy takie otrzymują absolwenci:

- a/ 3-letnich studiów dziennych lub zaocznych dla absolwentów liceów pedagogicznych,
- b/ 2-letnich studiów dziennych lub zaocznych dla absolwentów studiów nauczycielskich,
- c/ 2-letnich studiów dziennych w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej dla absolwentów studiów nauczycielskich,
- d/ 3-semestralnych studiów zaocznych dla czynnych nauczycieli absolwentów 2-letnich PIPS lub SN o kierunku pedagogika specjalna.

Dyplom Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie wystawiony po 1 czerwca 1972 roku uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na 2-letnie studia magisterskie o kierunku "pedagogika specjalna" organizowane przez wyższe szkoły akademickie.

Obecnie zakłady i szkoły specjalne zatrudniają ogółem 11.000 pracowników pedagogicznych w tym około 7.200 nauczycieli szkół ogólnokształcących i zawodowych, około 500 wychowawczyń przedszkoli specjalnych i około 3.300 wychowawców zakładów specjalnych. Wśród zatrudnionych w szkolnictwie specjalnym jest około 40% pracowników pedagogicznych nie posiadających wymaganych kwalifikacji naukowo-pedagogicznych. Przeciętne roczne zapotrzebowanie na nowych pracowników pedagogicznych wynosi w szkolnictwie specjalnym około 50% ogólnego stanu zatrudnienia, a ubytek naturalny kształtuje się na poziomie 3%.

Wobec tego zapotrzebowanie na pracowników pedagogicznych absolwentów PIPS przy dotychczasowym tempie rozwoju szkolnictwa specjalnego i niezmiennych wymaganiach kwalifikacyjnych wynosi

8% stanu zatrudnienia czyli około 900 osób rocznie. Zapotrzebowanie to dotyczy tylko zakładów i szkół specjalnych podległych Ministerstwu Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Ponadto absolwenci PIPS mogą być zatrudnieni w zakładach wychowawczych i poprawczych Ministerstwa Sprawiedliwości, w Izbach Dziecka prowadzonych przez Milicję Obywatelską, w poradniach zawodowych oraz jako asystenci lub opiekunowie społeczni.